

ALEGĂTORUL LIBER

Prețul abonamentului: pe an 15 l. — pe șase luni 7 l. 50 b.
Pentru străinătate se adaugă costul transportului.
Prețul anunțurilor 40 bani linia.

APARE LUNIA, MERCURIA ȘI VINERIA

Abonamentele se fac în Bucuresci, Strada Biserica Ieni.
In districte și în străinătate la biourile postale. — Scrisori ne-
francate se refușă.

Bucuresci, 1 Februarie, 1876

Noi nu ne am înșelat în prevederile noastre! Deosebindu-ne de unii din confrății noștri din opozițiune, — cari credeau că era sfârșit cu firma *Lascar Catargiu*, — noi am susținut că *tempesta* stîrnită prin votul Maiorescu se va termina prin *imbrățișări*, și așa s'a și întemplat. Ministerul Lascar Catargiu rămâne la putere; el, pentru a cincea seară a șesea oră de la formarea sa, s'a transformat; pentru astă dată, el s'a cărpit prin domni Carp, Strat și Bălăceanu!

Noi nu avem a face cu *persónele*: avem a face cu sistemul. De aceea vom fi foarte laconici în privința *persónelor* cari au venit a se pune pe băncile ministeriale alături cu d. Lascar Catargiu. Apoi toate aceste personaje au trecut *pe la putere*; fiecare le cunoșce și scie de mai înainte ce are a accepta de la d-lor. Pentru d. Carp, vom dice, mai înainte, *le roi est mort, vive le roi!* D. Carp face parte din societatea de admirațiune mutuală din Iași, numită *Direcțiunea nouă*, a căria fostul ministru Maiorescu este *pontifex-maximus*. D-sa, susținut de colegul său de la lucrări publice, care aparține aceiași societăți va urma calea trasă de d. Maiorescu cu aceeași tenacitate, căpătușită de o proprie a sa *excentricitate*.

D. I. Strat a uitat de mult că a fost profesor și rector al Universității din Iași, precum a uitat multe din ale tinereții. De aceea d-sa a intrat la *finanțe*; sprijinul ee d-sa a dat mai de-ună-și în *Cameră operelor* Maiorescu ne dovedesce că d-sa va lăsa în pace pe d. Carp să *săvârșescă* actele 4 și 5 ale acestei opere rămășă neterminată prin retragerea forțată de la putere a capului direcțiunii noi!

VARIETĂTI JUDICIARE (1)

LATUDIU (1749 — 1784)

(Urmare)

Când totul fu pregătit, o mare agitațiune îi coprinse; îndoeli teribile îi munciră. Ei își făceau în idee teribilul drum, se urcau din cămin până la partea de sus a fortoreței, descindeau amândoi, fără nici un accident, de la partea de sus a fortoreței până în șanț, din șanț pătrundeau în grădina Guvernului, din această grădină, redescindeau în marele șanț de la porța Sfintului-Anton, unde atingeau în fine pământul liber. Dér câte condițiuni nu trebuiau pentru o călătorie fericită! O noapte obscură era indispensabilă; ploioasă, ar fi fost și mai bine. Dér dacă ar fi ploat în timp de câte-va ore și, de-odată, timpul ar fi redevenit frumos,

(1) Vezi nr. 145, 146 și 147.

Cât pentru d. Ión Bălăceanu, de-o-cam-dată nu vom dice nimica. Credem că d-sa ne va fi recunoscător pentru această tăcere de bună cuviință politică!

Sistemul dér, prin noua cărpire nu s'a schimbat întru nimic!

Venim acum la cauza care a adus tempesta în paharul de apă, adică la votul de neîncredere dat de *Senat* *persónei ministrului de instrucțiune publică*, dér care, în realitate, lovia tot ministerul, în urma declarațiunii domnului T. Roseti că toate măsurile executate *in contra* învățământului public de ministrul Maiorescu fuseseră luate în plin consiliu de ministri!

Suntem fericiți de a fi astă dată cu *Presa*. Intocmai ca și demnul V. Boerescu, recunoscem că votul Senatului a fost un vot eminentemente *conservator*, și mergem mai departe, declarăm că acel vot a fost eminentemente *național*! În adevăr, ce este mai conservator de cât de a conserva *școlă*! ce este mai *național* de cât de a conserva lumina și puterea națiunii, care este *școlă*?

Si, tocmai pentru că acel vot era *conservator*, era *național*; tocmai pentru aceea, el n'a adus în sferile guvernamentale nici o schimbare de sistem, el n'a produs de cât o mai mare înverșunare din partea *regimului*; și tocmai de aceea, ca tot ce este *adevărat conservator*, *adevărat național*, acest vot, în înaltele regiuni guvernamentale, a fost tratat de *vot revoluționar*, de *vot răsturnător*!

Să ne explicăm. Pentru acesta însă, lectorii nostri să bine-voescă a ne permite a lua lucrurile cam *de la început*!

Lectorii nostri, și cei mai puțin inițiați în filosofia istoriei, știu seú presimt că omenirea, de și *progresând*,

atunci, de toate părțile, sentinelele s'ar preumbla împregiurul Bastiliei, pe parapet și ar fi un mare noroc deca nimeni nu ar vedea pe cei doi prizonieri! Adevăratul pericol era acolo, pe parapetul ce trebuia să străbată.

După ce se gândi mai mult, Latudiu făcu să dispară dificultatea. „Observă, dise el lui Alegru, că, de când zidul încongiurător a fost construit, Sena s'a rezervat de câte-va sute de ori; apa a slăbit, a putredit, a desagregat piatra în o mulțime de locuri, ori cât de solidă ar fi fost. Tencuiala și gipsul s'au stricat în mai multe locuri. Nu va fi trebuință de cât de a sgăria o piatră, de a o săpa, de a o desrădăcina, apoi, de a apăsa pe petrele vecine, și, cu răbdare, ne vom face o trecere.” Fără îndoială această hotărîre mărea dificultățile, îndoia, întreia timpul

este neconținut împiedicată în mer-sul său prin acel mare inamic al *progresului* pe care *biblia* îl numesce *diavolul*, spiritul răului, spiritul întunerecului, și pe care filosofi, prin o espresione mai abstractă, îl numesc *obscurantismul*!

Prin însuși numele seú, *diavolul* se înțelege că este inamicul *binelui*, că *obscurantismul* este inamicul *luminei* și tot ce produce lumina: *naționalitatea*, *libertatea*, *libera cugetare*, într'alte cuvinte, bunurile *civilizațiunii moderne*!

Libera cugetare, ca fiică a luminei, are dér de inamic neîmpecat pe *diavolul* teologilor, pe *obscurantismul* filosofilor! În nici un secol lupta între *obscurantism* și între *libera cugetare* n'a fost inai mare — ca în secolul nostru, acela care se numesce însă secolul luminei!

Obscurantismul, adăpostit mai cu deosebire în vestmintele ultramontanismului *catolic* seú ale clericanismului apusean, face dér astă-și un resbel de mörte civilizațiunii, adică *societății moderne* seú *laice*. Acesta o vedem în Franca, o vedem în Belgia, în Italia, în Spania, o vedem, în deosebi, în Germania! Ca atare, instrucțiunea publică, *universitatea*, cum se dice în Franca, seú *școlă*, cum se dice la noi, este, în deosebi, combătută de *obscurantismul* ultramontan! Cu toate luminele seculului, cu toate adevărurile filosofilor, cu tot *progresul* științelor esacte, lupta între *ultramontanism* și între *universitate* seú *școlă*, în Franca, în Belgia, este mai însemnată de cât ori când! În Germania, în particular, clericalismul *catolic* ori, mai bine dicend, *iesuitismul* face societății seú puterii *laice* un resbel mai crâncen de cât ultimul resbel frances. Din acela, după un an de luptă, Germania a

întrebuințat la evasiune; dér ea îi făcea să trecă d'a dreptul și sigur din șanțul Bastiliei în șanțul porței Sfintului-Anton. Ce-va mai mult, deca nu vor putea reuși în această întreprindere, ei vor putea reveni la prima idee de a escalada parapetul.

Nuoi instrumente de construit! Ei scoseră un drug de fer de la patul lor, puseră un mâner solid în formă de cruce și obținură ast-fel un burghiu, a cărui extremitate o ascuțiră. Cu burghiul, ei vor face găurî între muchele pietrelor. Găurile făcute, ei le vor mări prin ajutorul celor două bare de fer ale căminului și se vor servi ast-fel cu aceste bare ca cu nisce pârghii pentru desrădăcinarea pietrelor.

Către finele lui februarie 1756, totul era gata. De câte-va zile începuse să se

șeit triumfătoare; dér vor trebui principelui de Bismarck mulți ani înainte de a sfârși cu inamicii săi investiți în rase negre! — Cititorii nostri, nișel inițiați în istoria luptelor societății moderne în contra *ultramontanismului* seú a *iesuitismului*, care și are scaunul în Roma dér care și întinde ramificațiunile în toate continentele lumii, cititorii nostri cari au urmat mai cu deosebire perioadele acestei lupte în Germania, știu pe cine arhiepiscopii de Colonia și de Mainz, cu *tota banda neagră*, conspirau de a pune pe tronul Prusiei în locul Hohenzollerilor protestanți, cari, prin însuși religiunea lor, prin însuși misiunea lor *istorică*, sunt adversarii *născuți* și neîmpăcați ai Papei, marele reprezentant al *ultramontanismului* și al *iesuitismului* care, bine cercetând, nu înfățișază de cât aceiași idee, nu formază de cât aceiași armată!

Campionul cel mai energic al cruciadei întreprinsă în contra *puterii papale* și a instrumentelor seú nu avem nevoie să spunem că este principele Bismarck; și aci se esplică urele pe cari acest mare bărbat al Germaniei le hrănesce și le exprimă, chiar când ele lovesc pe *iesuitii* alipiți de familia regală a Prusiei!

Ca țără Europeană, și mai ales după *evenimentele din 1866*, era dér natural ca și România să se resimțe de starea generală a Europei, ca și ea să aibă partea sa în mare luptă întreprinsă între *lumină* și *întuneric*, între *libertate*, antea fiică a luminei și între *absolutism*, antea născut al întunericului!

Era logic, era neapărat, ca instrucțiunea publică, ca *Universitatea*, cum se dice în Franca, ca *școlă*, cum se dice la noi, — care în România reprezintă nu numai lumina, dér care

desghețe, și, riul revărsându-se, trebuia să fie aprópe patru picioare de apă în șanțuri. Incă o dificultate mai mult: póte că era și o întemplare norocită pentru succesul lor.

Evasiunea fu fisată pentru 25 februarie.

Trebuia să se mai gândescă și la necesitățile primului moment. Fiind că vor lucra în apă, ei vor eși udați, înghețați. Doi îmbrăcăminte de schimbare le erau trebuincioase. Ei umplură dér și un săculeț de piele.

La 25, îndată ce li se servi prânzul, ei scoseră marea lor scară de sfóră și o ascuseră în paturile lor, pentru ca temnicerul să nu o póta zări când le va aduce prânzul de seară. Ei n'aveau să se témă de alți ochi, căci un oficer venise, dimineța, să facă în cameră inspectiunea

în sanctuarul ei hrănesce și *ideea națională de sus până jos*, — din dată după afirmarea sa în *Constituantă*, să fie privită ca inimica stărei politice actuale din România și, ca atare, să fie combătută de către regimul nostru cu o înverșunare constantă și neconținut sporindă!

Lupta în contra *scôlei*, în contra *liberării cugetării*, din partea ultramontanilor și a jesuiților noștri, există d'or și la noi ca și în Europa, ca și în Germania, cu singura deosebire că, în Germania, *regimul* combate obscuratismul și apără în contra apucăturilor s'ele societatea modernă, în general, și scôla, în deosebi, când, în România, însuși *regimul* combate *liberarea cugetare*, combate scôla ca focarul *ideilor naționale*.

De aceea, de la 1866, instrucțiunea publică a fost neconținut combătută în România! Decă, în primii ani, înverșunarea actuală n'a fost atât de accentuată, cauza este că *puinul* nu ajunsese pasere, că *tulele* de la aripele *regimului* nu cresuseră încă *pene*, spre a'î permite de a sbura pe orizontul României cu vigôrea de astăzi!

Sub toate guvernele prin cari am trecut, cu mici excepțiuni, *ideea mămă* a fost lovirea instrucțiunii publice, ținerea poporului sătean în lanțurile întinericului, prin neorganizarea învățământului primar obligatoriu, și *uciderea învățământului universitar*, ca *focar* al *ideii naționale* și, prin urmare, ca focar revoluționar! Modificări de legea instrucțiunii publice; suprimare de facultăți și de catedre universitare; desființarea institutelor *de lux*, ca conservatorle de musică, ca scôlele de pictură; cinica declarațiune făcută de d. Maiorescu în anii trecuți, și acesta în plină Cameră, că *arta* era o plantă esotică care seculă încă nu putea să prindă rădăcina în țera noastră, Români nefiind încă apti de cât de a produce grâu și porumb și de a plăti contribuțiunii; reformarea învățământului secundar; prefacerea liceelor în pretinse scôle reale; toate măsurile luate de dece ani, în general, și, mai cu deosebire, în cei de

pe urmă cinci ani în contra instrucțiunii, toate aceste măsuri în fine, când *jesuitice*, adică *oculte*, când *draconiane*, adică *oficiale*, luate și cari se ia în contra scôlelor noastre, nu denotă de cât o singură idee, ce veghiață *di* și *nopte*, ce nu se interumpe o singură minută, ideea de a stărpi din învățământul public totă cugetarea liberă s'eu națională, ideea de a stărpi din *corpul profesoral* totă independința, totă rezistența, ideea de a face din profesorii și învățătorii noștri instrumente ai administrațiunii publice, ca comisarii de poliție, ca sergenții de orașe!

De aceea am vădută toți acei ômeni cari au combătută s'eu măcar au ținut pe loc *ideea mămă* a regimului, ideea destructoare a scôlei, i-am vădută, dicem, retrăgându-se s'eu cădându de la putere unii după alții. Si, din contra, am vădută suindu-se și perpetuându-se la putere și bucurându-se de toate favorile *regimului* pe toți acei cari s'au făcut uneltă a urelor regimului în contra *scôlei naționale*!

Unul din acei cari datoresc numai *acestei uri* totă cariera sa politică și toate favorurile cu cari, într'un scurt spaciū de timp a fost acoperit din partea regimului, este d. T. L. Maiorescu, blamatul ministru al instrucțiunii publice!

Înainte de a ajunge a fi ministru al instrucțiunii publice, și așa a deveni *esecutorul înaltelor opere ale regimului*, d. Maiorescu debuta prin a calomnia scôlele, prin a denuncia, prin a trage la bara... dinastiei pe profesoratul de peste Milcov, ca adversar *principelui străin*! Acesta se făcu prin scrierea sea: *despre scôla lui Barnuțiu*, carte care, de a doua di după aparițiunea sa, făcu din autorul s'eu, din d. Maiorescu, un favorit al țilei, un viitor stălp al partitului ordinei și al stabilității!

Acestei cărți, și mai multor articole dinastice publicate în țera și în streinătate și mai multor cuvinte *finute* în direcțiunea nouă și *pe aure*, d. Maiorescu datoresce că, — cu toate tristele s'ele precedente, — prin firul telegrafic, în ultima Cameră, a fost *numit* deputat în colegiul al IV de

Argeș și de Severin și că apoi, la una din cârpiturile ministerului Catargiu, fu recomandat *firmei* de către regim!

Ast-fel fiul vechiului profesor din sântul Sava ajunsese pe băncile ministeriale cu misiunea espresă de a seversî ceea ce predecesorii s'ei n'au putut face, adică de a distruge independința și rezistența corpului profesoral, de a stărpi *ideea românească* din scôle, de a face din învățământul public o miserabilă uneltă în mâinile regimului, precum alți semenii ai d-lui Maiorescu au făcut unelte din cele-l-alte corpuri independente ce existau în România!

Nu vom caracteriza noi proiectul de instrucțiune care astăzi este în desbaterea Adunării din d'elul Mitropoliei: însuși partizanii ordinei și stabilității, însuși dinaticii au spus *este acest proiect de lege*! Este destrugerea învățământului public, este escluderea de la învățământul superior a tuturilor acelora cari n'au avere spre a'î găsi în țeri străine, — pôte la Universitatea de Cernăuți — este întemeierea oligarhiei, este *desființarea învățământului gratuit obligatoriu*, care singur pôte să ne facă un popul demn de libertate, este sdrobirea independinței și demnității corpului didactic, de la rectorul de Universitate până la cel mai mic învățător de sat, este nimicnicirea liberei cugetări, destrugerea a orî-ce educațiunii naționale, este în fine *uciderea României*. Așa l'au caracterizat ultradinasticii V. Boerescu, Aristid Pascal, democrato-conservatoro-liberalul Meitani! Așa stigmatiză totă țera acest proiect funest, conceput nmaî de o inimă, nu numai *ne română*, d'or urând pe Români, și redigiat numai de un aventurier politic ale cărui titluri de cetățen Român sunt încă de constatate!

Si unde proiectul nu se înțelege bine a avut grijă prezentatorul s'eu de a'î esplica și mai bine, prin cuvintele s'ele din Cameră și prin actele s'ele din minister, sfărâmand catedre, lovind inamovibilitatea profesorilor de Universitate, cernând de la un cap al țerei la cel-l-alt pe

Ceea ce reușiseră se transporteze pe partea de sus a fortăreței ar fi format mai mult de cât sarcina a doi cai. Trebuia acuma să facă să ajungă jos tot acest bagagiū. Ei socotiră că partea turnului Tesaurului era mai favorabilă pentru a descinde. Incepură prin a face din marea scară de sfôra un sul de cinci picioare de înălțime asupra unuia de grosime. Ei legară o extremitate de turn și lăsară enormul sul să se desfășore încet p'eu în șanț. Ei atârnară asemenea un scripet, petrecură prin el sfôra de trei sute șese-deci de picioare, și, pacheturile dispuse grămadă lângă scripet, ei trebuiră să încerce a descinde.

Latudiū se riscă cel d'ântiū. El legă de piciorul s'eu extremitatea sferei de susținere și se aventură cu curagiū pe scară; cu cât descindea câte o treptă,

bieții învățătorii, cu aceiași cruțime cu care colegul s'eu de la resbel își cerne și și strămută oficerii de la un punct la altul al României, — toate aceste făcându-le d. Maiorescu înainte chiar ca proiectul s'eu să devie lege!

Însă *una* numai a uitat *regimul*: a nitat *esecutorul înaltelor s'ele cugetării*, — s'eu, mai bine dicend, înaltelor opere, spre a'î caracteriza mai bine deplorabila misiune, — că în România scôla nu este o *afacere de partit*, de roși, de albi s'eu că scôla este o *afacere de națiune*, este o *cestiune națională*, și că, în tot ce privesce *lovirea învățământului public*, regimul nu va avea a face numai cu *chiămații* de la Mitropolie s'eu cu *momțiile* de la Universitate! El are și va avea a face cu întreaga națiune!

De aceea, de câte ori regimul a plăsmuit un atentat în contra instrucțiunii publice, toți și-au uitat urele, desbinărele, interesele, toți au sărit, ca un singur om, spre a apăra cetatea românismului în contra *agenților străinismului*! Am avut despre acesta o puternică probă în manifestarea unanimă a națiunii în contra proiectului pentru *desființarea scôlelor normale*! În fața proiectului, n'am vădută bătrâni chiar cu un picior în mormânt, n'am vădută pe venerabilii Poenaru și Arsaki, punându-se în capul manifestațiunii, ca nisce junii de 18 ani, ca nisce studenții de antîiul an de Universitate?

În fața indignațiunii naționale, regimul a fost nevoit a face un pas înapoi, d'or totuși n'a prins minte. Acepta numai să găsescă un atlet curagios s'eu, mai bine dicend, un atlet mai cinic, zămislit în păcat, crescut în zile rele, format la scôla materialismului, hrănit cu doctrinele funeste ale nihilismului moral! Acesta îl și găsi în personificațiunea scepticismului, îl găsi în d. T. Liviu Maiorescu! Însă tot atuncea regimul găsi și națiunea gata de a'î da pept! *Presa* a caracterizat foarte bine generala indignațiune a țerii în fața proiectului ministrului ucigător!

Da! toți, bătrâni și tineri, toți au sărit spre a apăra paladiul naționalității, focarul liberei cugetări!

Alegru slobozia în proporțiune sfôra scripetului. Totul merse bine până la eșitura de care am vorbit; d'or, de aci, Latudiū se găsi suspendat, ast-fel că corpul s'eu sbura și se învêtea în spațiu, la fie-care mișcare ce făcea. Îi trebuî o mare țarie de nervi și o mare putere de voință pentru a nu ameți. El ajunsese în fine în șanț.

Atunci Alegru, după cum se învoiseră, aruncă, prin sfôra de susținere, saculețul, barele de fer, scara de lemn. Latudiū depuse tot acest echipagiū într'un loc uscat, pe o mică înălțime care domina apa din șanț, la piciorul turnului. În urmă, Alegru se legă d'asupra genuchiului cu extremitatea sferei scripetului și anunță printr'un semnal că era pe scară; atunci Latudiū petrecu cele două picioare ale s'ele prin ultima treptă, se așeză a-

ordinară. Apoi, ei pregătiră scara lor cu trepte de lemn. Restul era dispus în pachete arangiate cu grije; cele două bare destinate să servescă de pîrghii erau gernisite cu nisce tecii pentru a amorși sunetul de metal și a face aceste instrumente mai lesne de mînuit.

Ora suna. D'abia prânzul le fusese servit, și Latudiū, cu tot reumatismul care îl făcea să nu se pôtă servi cu brațul stâng, se ridică în cămin. Acolo, observă mai întiū că nu prevăduse tot.

Cu cât se urca, pozițiunea sa devenea insuportabilă; funinginea îl orbea și îl ineca; sângele îi curgea de la cõde și de la genuchiul sgâriați: el nu se gândise să ia precauțiunea coșarilor, cari aședă un sac pe cap și garnisesc cu pele genuchiul și cõtele lor. Latudiū ajunsese cu toate acestea, bine rău, la

gura căminului; se puse călare și lăsă până jos un ghem de sfôra, de care Alegru legă sfôra care ținea saculețele de drum. Acest obiect precios se urcă până sus și fu scoborit de Latudiū pe partea de sus a fortăreței.

Latudiū trimise din nou sfôra, și, de astăzi-dată, Alegru atârna scara de lemn; apoi, pe rând, barele de fer și pacheturile luară aceiași cale. În fine, pentru ultima ôră, sfôra redescinse pentru a se lega de scara mare, pe care Latudiū o trase ast-fel în cât să lase tovarășului s'eu cu ce să se urce mai comod de cât nu putuse el să facă. Alegru ajuns, la rëndul s'eu, în vârful căminului, ei traseră ceea ce mai rămânea din scara cea mare, și punend ultimele s'ele trepte călare pe vârful coșului, descinseră pe partea de sus a fortăreței, ajutându-se unul pe altul.

Am vădut d^{er} *momiele* revenind la viață, am vădut *chiămații* aducându-și aminte că erau români, că mulți fuseseră crescuți în școlile române și că frații și fiii lor nu puteau să găsească lumină și învățatură decât în școlile române! Acestui simțiment *național românesc* datorim d^{er} votul Senatului.

Presa nu face de cât a micșora importanța semnificativă a acestui vot, înfățișându-l numai ca expresiunea *unui partit*, așa d^{is} partitului *conservator*!

Acei ce au luat inițiativa propunerii de blam, acei ce au ap^{er}rat-o cu totă căldura inimii, cu toate fulgerile unei elocințe, care nu a îmbătrânit — nu sunt *conservatori*, cel puțin în simțul exclusiv ce dau acestui nume prețioșii partizani ai ordinei și ai stabilității. Venerabilul Bozianu este fiu al poporului: el este democrat; în totă lungă sa carieră, el o dⁱ n'a renegat origina sa, n'a desmințit principiile sele democratice! D. D. N. Bățcov^énu, A. T. Zissu și alții nu sunt adepți ai *guvernamentalismului conservator*! Ei combat pe față și guvern și actele sele de falși-conservatori!

Acestia au luat inițiativa blamului. Lor le revine cea mai mare on^ore! Decă însă ei au isbutit, această o recunoscem că se datorează în parte și unora din guvernamentali conservatori seși conservatori guvernamentali! Nu tăgăduim această, și nici ne punem a cerceta itile secrete care au condus la rezultatul cunoscut, la blamul dat ucigătorilor de școle!

Preferăm mai bine a nu vedea în cele petrecute la Sen^{at} decât cea ce *resare în ochi*, decât mărețul fapt: că în România nu este permis nimănu de a lovi școlile și că atunci când se atinge de *lumina poporului*, nu sunt nici albi, nici roșii, sunt *numai români*!

Măcar la a 11 oră, deschide-și-va ochii regimul? Noi nu o credem! Numirea d-lui P. P. Carp ca continuator al sistemului Maiorescu, ca executor al cugetărilor sele ne o dovedește această cu deplinătate.

păsând tare și ținu sf^ora de susținere destul de întinsă pentru ca tovarășul seși să nu încerce vascilările cari îl sg^uduiseră pe el.

Aleg^{ru} ajunsese în șanț. Ambii tovarășii se odihniră nițel de teribilele agitațiuni ale descinderii. N^optea era obscură; nu ploa de loc. De aceea, urechea lor neliniscită percepea, la mai puțin de dece stângenți, sg^omotul regulat al pasurilor unei sentinele ce se preumbla pe parapet. Era obstacolul de care s'ar fi sfăr^emat de sigur, decă nu ar fi imaginat planul care îi făcea să trecă prin alt drum decât prin grădina guvernului.

Ei se deciseră d^{er}ă fără greutate să găurască grosul zid; fie care din ei luă o bară de fer pe um^{er}; Latudiu se însărcină cu burghiul și sc^ose din saculeț o sticlă cu scubac, (1) destinată să in-

Numirea noului ministru al instrucțiunii publice, rămânerea în cabinet a d-lui T. Roseti, ambii alumnii ai direcțiunii noi, av^énd alătura pe d. I. Strat, av^énd în cap *firma reacțiunii* care se numește L. Catargi, este o desfidere dată nu numai Adunării de la Mitropolie și Senatului, este o *desfidere dată națiunii*! Înțelege-vor această *chiămații*? Fi-vor consecuenți cu votul lor *bătrâni* din sala Universității? O dorim; însă nu o credem. D^{er} ceea ce scim, este că națiunea *primesce* această desfidere; ceea ce suntem siguri, este că *Dumnezeul părinților nostri* nu va ajuta regimului ca să-și realizeze desfiderea.

Sf^{ir}șim pentru astăzi mărginindu-ne a dⁱce numai că modificarea ministerului n'a schimbat întru nimic situațiunea, că noii ministri nu fac de cât a accentua în chip mai lămurit *cugetările regimului*! Prin umare, mai mult de cât tot-d'a-una, fii cei buni ai României trebuie să se adune împreună, trebuie să-și strângă mâinile și rândule, spre a combăte mai cu succes pe destructorii școlilor noastre, spre a lovi pe conspiratorii în contra liberei cugetări, spre a pune la pământ pe dușmanii românismului!

Totă lumea își aduce aminte de gura și tapagiul ce făcea, astă primă-*veră*, i-lustrul Beizadea, v^édându-se respins de colegiul I de Ilfov, pe care i se părea că'l luase cu chiri^e și de care dispunea ca de un lucru al seși. Majoritatea alegătorilor, decă l'am fi cre^ut, votase pentru d^{ensul}, și numai manoperile biuroului definitiv făcuse ca candidatura sa să cadă în... apă.

Noi, atunci ca și acum, declarăm că laudele Beizadelei erau un pur efect al imaginațiunii sele rătăcite, că alegătorii din colegiul I de Ilfov se interesau de d-sa precum se interesază un pesce de un dovleac și că majoritatea cu care se fălea se reducea la câte-va voturi.

Timpul a venit să ne dea dreptate în modul cel mai strălucitor.

Cu câte-va săptămâni înaintea alegerilor de acum câte-va zile pentru împlinirea vacanțelor din Cameră și din Senat, comitetul partitului național liberal a făcut o adresă către alegătorii prin care recomanda *abstențiunea*. Decă alegătorii ar fi fost partizani ai regimului

căldescă pe lucrători când vor fi pe jumătate cufundați în apa înghețată. Astfel încărcați, am^énduoi se îndreptară către zidul care despărțea șanțul Bastiliei de șanțul porții Sfântului-Anton, între grădină și Guvern. Intr'acest loc, fusesse odată un mic șanț de un stângen de larg și de aproape un picior și jumătate adâncime. De aceea, ei se cufundară în apă până la subțiori.

Latudiu căută o crăpătură între cele două pietre pentru a înfige p^{er}ghiele. D^{er} abia băgase burghiul, și o lumină alunecă de o dată pe apă; un sg^omot de voci, se au^{đi}: era patraula, care trecea, cu un mare felinar, la deces^éși două-deci pași cel mult d'asupra lucrătorilor; trecea câte una la fie-care jumătate de oră. Latudiu și Aleg^{ru}, de frică de a nu fi descoperiți, se d^{er}eră a-

și ai Beizadelei, de sigur că ei nu ar fi avut să ție compt de această recomandățiune și s'ar fi dus cu diumul la vot. Ce au făcut ei însă? Mai cu toții, s'au abținut!

Din aproape 500 de alegători ai colegiului I de Ilfov, zilele trecute, numai 70 au votat. Trebuie să notăm că mulți din chiar aceștia au fost aduși cu cheltu^éla guvernului de pe afară.

Din cei 70 votanți, 60 au votat pentru recomandatul regimului, 3 pentru d. Petrovici și 6 pentru... Beizad^éua.

Șese voturi! Etă adev^{er}ata majoritate a Beizadelei, singura pe care o mai conservă și de care mai este demn!

DIN AFARA

Corespondința generală austriacă de la 8 februarie, sub titlul «Noutăți politice» conține următoarele rânduri:

«In ședința din urmă *comisiunea economică* a deliberat asupra situațiunii creată prin tratatul dintre Austria și Turcia de o parte, și convențiunea comercială dintre Austria și România de altă parte.

«D^upe lungi debateri s'a decis ca, contrariu considerațiunilor și conclusiunilor emise în espunerea raportorului, comisiunea să formuleze explicit în raportul seși către Cameră principiul în virtutea căruia drepturile rezultând din tratate și stipulațiuni rămân dobândite pentru Austria, și că, în nici un chip, Austria n'a renunțat la nimic. S'a procedat apoi la discușiunea art. 1, relativ la *incapacitatea* supușilor austriaci, ce profesază religiu^ena israelită, de a dobândi proprietăți funciare în România. Asupra propunerii d-lui Isbary s'a decis ca *în raport* să se exprime regretul la care a dat naștere această dispozițiune excepțională, în prejudiciul Israelitilor de naționalitate austriacă. Interesă a face mențiune aci că deputații israeliți, cari fac parte din comisiune, n'au consimțit a vota pentru convențiune decât sub impresiunea declarațiunii făcute de guvern și consemnată în protocol că ministeriul considera adopțiunea convențiunii ca o chestiune de cabinet.

Gazeta germană pretinde a sci din isvor sigur următorul lucru: «Considerând că dispozițiunile convențiunii cu România, menite a limita printr'o lege, drepturile naționalilor noștri de religiu^ena israelită, sunt în contradicțiune cu legea fundamentală a Austriei, care garantază egalitate de drepturi, fără distincțiune, tuturor supușilor Imperiului, se va cere ca convențiunea să fiă adoptată numai în cazul când ar intruni $\frac{2}{3}$ din voturi.»

fund și intrară în apă până la barbⁱe.

D^upe ce patraula trecu, Latudiu reluă munca sa. Burghiul făcu în cur^énd câte-va găuri în cimentul ce unea pietrele, și o primă piatră cedă acțiunii combinate a p^{er}ghiilor.

«— Acuma, dⁱse încet Latudiu lui Aleg^{ru}, r^éspond de succes.»

Ei b^éură câte o picătură de scubac, pentru a readuce căldura în membrele lor înghețate și atacă cu putere pietrele vecine. Din timp în timp, câte o patraulă trecea, și ei trebuiau să se cufunde în apa șanțului.

Când me^ul noptii sună la biserica Sfântul-Paul din strada Sfântul-Anton, zidul era deja așa de spart, în cât s'ar fi putut încărca două căruțe cu pietrele sc^ose din el.

În acest moment, se întâmplă unul din

Același dⁱar, sub titlul «o Noutate de sensațiune a dⁱarului Kelet-Nepe, publică următoarea scire din România, pe care o înregistrăm aci, sub toate rezervele:

«România a declarat Porței otomane că nu va mai plăti tributul. Etă în ce mod nota prin care Guvernul român ar fi anunțat rezoluțiunea sa, ar fi motivat acest demers.

România nu plătesce tribut fără condițiune. În virtutea unui tractat, P^orta otomană s'a îngăgiat din partei a protege pe România în contra or-cărui atac al puterilor străine. D^{er} Turcia, ne fiind destul de forte pentru a învinge o insurecțiune locală, Guvernul român are convicțiunea că pentru viitor el n'ar mai pute^é compta pe protecțiunea eficace a Sublimei Porți. Din momentul ce lucrurile sta^u ast-fel, că Turcia este incapabilă de a-și îndeplini îngăgiamintele sele, Guvernul român s'ar simți și d^{ensul} liber de or-ce obligațiune și n'ar mai plăti tributul.»

Încă o dată declarăm că, p^énă la mai sigure informațiuni, această noutate o dăm sub totă reserva

O nouă criză ministerială se anunță din Belgrad. — Miniștri, simțindu-se incapabili de a dirige afacerile într'un cas de rebel, și ar fi dat demisiunile. Partitul Risticii crede foarte mult ca șeful seși va intra din nou în cabinet. *Istock* dⁱce:

«Este inutil de a mai ascunde, Scupcina a decis rebelul.» Nu se scie încă care va fi rezoluțiunea ce va lua principele Serbiei; d^{er}ă în tot cazul pozițiunea sa nu pare nici de cum demnă de invidiat.

Din Londra, se scire cu data de 8 februarie:

«Regina a deschis Parlamentul.

În discursul tronului, Maiestatea se constată că relațiunile cu puterile străine sunt cordiale.

Mișcarea insurecțională în Bosnia și Herzegovina, insurecțiune pe care trupele Sultanului n'au putut-o reprima, a escitat interesul și atențiunea marilor puteri.

Am considerat de datorie mea de a nu sta departe de silințele ce și dau guvernele, aliate amicalmente, pentru a pacifica provinciile turburate.

Ne-am unit cu d^{ensele}, respectând însă independința Porței, pentru a insista pe lângă Sultanul asupra oportunității adopțiunii măsurilor proprie a face să dispară or-ce cauză raționabilă de nemulțămire din partea supușilor seși creștini.

Am închiăiat o convențiune spre a cump^{er}a, sub reserva aprobării d-v., acțiunile

accele incidente ridicule cari se amestecă adesea la cele mai teribile circumstanțe ale vieței. Sentinela, al cărei pas măsurat se au^đea la o or^e-care distanță, pe parapet, se apropiă de odată destul de iute și se opri pe loc d'asupra sfărământurilor zidului găurit. Cei doi lucrători își imaginară că vre-un sg^omot a dat pe față prezența lor; ei se strâns^{er}ă reciproc de brațe, se lipiră de zid, își reținură respirațiunea; inima le bătea cu putere. Latudiu, cu capul inclinat, asculta și privea cu nerăbdare în direcțiunea sentinelei. De odată, o țipitură caldă îl isbi în figură. El nu se mișcă din loc, căci înțelesese. Sentinela nu se abătuse decât pentru a satisface o trebuință. Ea și reluă îndată mersul, și pașii ei cadentați resunară din nou în tăcerea noptii. (va urma)

(1) Un fel de băutură spirt^osă.

ce kedivul posedă în compania canalului de Suez.

Sper cu încredere că mă veți pune în pozițiune de a regula această afacere care atinge profund interesele publice.

Reclamațiunile făcute la Pekin asupra asasinatului d-lui Margary au fost primite în mod amical; aștept rezultatul anchetei cu ferma convingere ca ea va aduce pedepsirea culpabililor.

Restul discursului vorbește despre călătoriile principelui de Galles, și alte chestiuni cari nu prezintă atâta interes european, cât intern.

Din New-York se scrie cu data de 8 februarie, că noutăți din Mexic asigură că generalii Diaz și Guerra au publicat un manifest revoluționar care ar propune pe Diaz ca președinte al Republicei.

Din Atena se scrie cu data de 6 februarie, că procesul celor doi membri ai cabinetului Bulgaris, acușați de corupțiune în numirea episcopilor, va începe a doua zi.

D. Braila a fost numit ministrul Greciei la Sant-Petersburg.

În *Neue Freie Presse* din 8 februarie nr. 4114, cetim, între *anunciuri*, următorea incunoscintare:

„*Puşcă franceză Chassepot*, cu iatagan, sunt de vânzare în cătătimii mari, de la 27 — 30 franci bucata, dupe quantum. Patrăne pentru acestea se ofere a 30 fr. mii, franco la Hamburg, Rotherdam sėu Anvers.”

„Mai sunt de vânzare puşci cu ac și alte sorturi de arme, precum și tunuri, cu prețuri extraordinar eftine.”

„Propunerii serioase se primesc sub S. 7897 de către expedițiunea *anunciurilor* a lui Rudolf Moise în Colonia.”

Ce mai țice la acesta generalul Florescu și acei 16 militari cari s'au rostit pentru pușca Chassepot? Văd dumnelor acum totă *posna*?

Guvernul prusian voește să se desfacă de armele netrebnice. El recunoște că numai afară din Europa și numai popoarele barbare pot cumpăra asemenea arme; de aceea ele se ofer *transportate franco* la unul din porturile cari fac comerț cu Africa, Asia și Polinesia, adică Hamburg, Anvers și Rotherdam.

Si d. general Florescu, nici una nici două, se pune în concurență cu regiul Polinesiei, cu principiul de Congo, cu urmașii lui Suluk și Dumneșeu scie cu cine spre a înzestra armata noastră cu armele declarate de însuși vândătorii ca *marfă de pacotilă* sėu ca *vechiă ferărie*, spre a ne servi de însuși espreșiunea generalului Z... rostită în chiar fața gheșteftarilor oficiali.

Domnul Cazeneuve

Abundența materiilor ne-a împiedicat până acum să vorbim de un om care nu trebuie să trecă nebăgat în seamă. Domnul Cazeneuve, celebrul prestidigitator francez, se află în București.

Domnul Cazeneuve este, în arta sa, una din acele reputațiuni europene pe cari toți le văd cu plăcere și pe cari nimeni nu se poate opri de a le admira. Continuator și emul al celor mai faimoși scamatori, el resumă într'ensul tot ce dibăcia umană, pusă la serviciul unei vii inteligințe, a putut se producă de mai miraculos, și numele lui se aședă de la

sine alături, decât nu mai presus, de cele ilustrate de Bosco și de Robert Houdin.

Ca particularitate, el are mai multe decorațiuni decât cel mai decorat din omenii noștri politici.

Ceea ce minunează în d. Cazeneuve este aparenta lipsă de preparațiune și curajul cu care operază în condițiunile cele mai desavantagiöse. Ast-fel, în sėra de 25 ianuarie trecut, la reprezentațiunea din sala Ateneului, scena pe care trebuia se lucreze era literalmente acoperită de lume. Peste șese-deci sėu opt-deci de persoane, cavaleri, dame, copii, îl înconjură din tôte părțile, îl pănneau cu atențiune, observău cele mai mici mișcări ce făcea, puneau mâna pe instrumentele de care era să se servescă, în fine îl străngeau așa de aproape încât ori-care altul, în locu-i, și-ar fi pierdut cumpătul și ar fi făcut fiasco. Credeți însă că acesta l'a deconcertat un singur moment? Cătu-și de puțin! D. Cazeneuve, din însuși dificultățile ce l'înconjură, trăgea noi forțe, noi inspirațiuni, și întreprinderile sėle au fost coronate de cel mai deplin succes și a atras aplauzele și admirațiunea sălei întregi.

Nu scim decât d. Cazeneuve mai are să ședă mult în București, decât mai are să opereze dinaintea publicului, însă, în ceea ce ne privește, nu l'putem tăgădui admirațiunea ce ne-a inspirat și a nu l' țice, dimpreună cu Alesandru Dumas:

Decă fructele și grăul ar peri din lumea mare, Decă delurile sterpe struguri n'ar mai presinta, Decă sėrele ei însuși de pe ceruri ar dispăre, Domnule Cazeneuve, vina va fi singură a ta.

PROCES-VERBAL 1)

Adunarea Societății Transilvania

VII.

Urmând a se alege Comitetul de administrație pentru anul 1876 se suspende ședința pentru câte-va minute.

La redeschidere se face votarea prin scrutinul secret și rezultatul scrutinului este:

Se proclamă de președinte d. A. Treb. Laurian cu unanimitate de voturi.

Se proclamă de vice-președinte d. Al. Lupașcu cu unanimitate de voturi.

Se proclamă de vice-președinte d. Anton Arion cu aproape unanimitate de voturi.

Se proclamă de membru d. C. Porumbu cu unanimitate de voturi.

Se proclamă de membru d. N. Manolescu cu unanimitate de voturi.

Se proclamă de membru d. Păun Popescu cu unanimitate de voturi.

Se proclamă de membru d. I. Procopiu Demetrescu cu aproape unanimitate de voturi.

Se proclamă de membru d. P. Cernătescu cu unanimitate de voturi.

Se proclamă de membru d. G. Misail cu unanimitate de voturi.

Se proclamă de membru d. Dimitrie Alesiu cu majoritate de voturi.

Se proclamă de membru d. M. Strejanu cu majoritate de voturi.

Se proclamă de membru d. D. Frumosu cu majoritate de voturi.

Se proclamă de secretari d. I. Corvin și G. Comșa cu majoritate de voturi.

Se proclamă de casier d. Al. Lupașcu, cu unanimitate de voturi.

VIII.

D. A. Treb. Laurian, mulțumind Adunării pentru încrederea cu care l'a onorat și de astă-dată, reocupă fotoliul de președinte.

IX.

D. raportor I. P. Dumitrescu citește proiectul de buget al societății pe anul 1876, a cărui coprire este următorea:

Domnilor Membri:

„Avem onore a vă propune la aprobarea d-văstre un proiect de buget, care înfăcișează la veniturile lei 10,905 și la cheltuelile lei 11,190, de unde rezultă un deficit de 285 lei care se poate acoperi din capitalul de lei

123,375 și 49 bani la cas de trebuință, însă sub-scriși propun a se acoperi din sporul ce va rezulta de la terminarea cursurilor a patru bursieri, și prin urmare din economia ce va rezulta din neplata burselor lor. Afară de acesta, Comisiunea propune ca pe viitor,

începând chiar din anul acesta, să se trimită la studii numai pentru stipendisti în loc de cinci, în marginele venitului curat de 9760 lei noi, după capitalul de astă-zi în ființă. Etă și proiectul de buget:

VENITURI	Capital la finele anului 1875		Venit anual pe anul 1876	
	Lei	B.	Lei	B.
1) Capital rămas la finele anului 1875 este de lei 123,375 bani ⁴⁹ / ₁₀₀ , păstrat în 108 obligațiuni domeniiale cu 8% dobândă, și în 14 obligațiuni municipale de București tot cu aceeași dobândă, și în numerar 1375 lei, 49 bani, împărțit:				
a) Capital propriu al Societății.....	122,175	49		
b) Fondul Adrian.....	1,200			
2) Procente pe 1876 la 108 obligațiuni domeniiale.....			8,640	
" " " 14 " municipale.....			1,120	
3) Taxele membrilor Societății după prevederile anilor precedenți.....			1,145	
Total.....	123,375	49	10,905	

Cheltueli prevăzute pentru anul 1876	Lei	B.
1) Stipendiul d-lui Andercu Homorodeanu student în medicină.....	1880	
2) Stipendiul d-lui Iosif Popescu student de inginerie.....	1880	
3) Stipendiul d-lui Teofil Olinescu student de inginerie.....	1880	
4) Stipendiul d-lui N. Galea student de inginerie.....	1880	
5) Stipendiul d-lui N. Făgărășenu student de inginerie.....	1800	
6) Taxe de inscripțiune pentru cinci stipendisti.....	1000	
7) Lefa colectantului.....	720	
8) Cheltueli diverse.....	150	
Total.....	11190	

(Semnați) I. P. Dumitrescu, Andrei Adamescu, Dimitrie Frumosu, și I. Dorca Brăilenu.

X.

Se citește petițiunea d-lui Atanasie Bellescu colectantul Societății prin care cere a i se mări salariul.

Societatea, având în vedere că d-sa este destul de bine remunerat în proporțiune cu serviciile ce l'face, îi respinge cererea și aprobă proiectul de buget ast-fel după cum este propus de Comisiune.

XI.

D. casier Lupașcu comunică Adunării, că d. N. Opran care a făcut societății o donațiune de 500 galbeni acum câți-va ani, plătită în rate din care mare parte le-a și achitat, l'a promis că în curând va achita și ratele restante; societatea recunoscătoare, făcând urr „să trăescă d. Opran”, ia act de această comunicare.

XII.

D. G. Missail, vorbind despre donațiunea d-lui general Adrian, arată că doarește ca societatea să aibă buna parte a dobândi mult

membri cu aceleași generose sentimente ca d. general Adrian, căci atunci ar progresa repede și ar produce cele mai salutarii fructe pentru românism; — D-sa propune deci, ca adunarea să bine-voescă a numi pe d. general Adrian de președinte de onore al societății.

Adunarea primesce propunerea între cele mai vii aplauze, și d. general Adrian este proclamat de președinte de onore al societății. La propunerea d-lui Missail se decide a se trimită imediat d-lui Adrian diploma de președinte la Paris, unde d-sa se află actualmente.

XIII.

D. E. Bosianu propune ca să se facă un nou și călduros apel la toți membrii societății cari sunt în restanță cu cotisațiunile d-lor și să se roge ca se bine-voescă a le achita; acest apel să se publice prin țiare și să se trimită și prin adresă la fie-care membru în parte, și speră d-sa că rari vor fi acei domni membri în inima cărora se nu găsescă echo acest apel; — D-lui crede că, afară de acesta, societatea va câștiga și noi membri.

Adunarea primesce propunerea d-lui Bosianu, însărcinând pe comitet a o aduce neapărat la îndeplinire.

XIV.

Ne mai fiind nimic la ordinea zilei ședința se ridică la 4 1/2 ore, rămând ca acest proces-verbal să se verifice de către comitetul societății.

(Semnat) Președinte. A. Treb. Laurian.
(Semnați) Secretari. A. Petruțiu D. Precup.

Otelul „Marin Ivanescu“

în

ORAȘUL TERGOVISTE

Situat în centrul Orașului, alături cu localul în care acum se află instalat Tribunalul județului, se recomandă domnilor voiajori prin o îngrijită curățenie, și având un restaurant reînființat în cele mai bune condițiuni, serviciu mulțumitor și prețurile atât pentru camere, cât și în Restaurant, mai mici ca la tôte cele-alte Oteluri din oraș. — *Proprietarul.*

De închiriat și vânzare

De la Sf. George, Casele din Strada Colții No. 66, cu 9 încăperi de stăpân și 3 de slugi, *bucătărie, grajd, șiopron* și 2 *piwițe*. Doritorii să se adreseze la D-na Maria Gianoglu, vis-a-vis de grădina Episcopiei Casa Gherasi.

Desfacere de vinuri

Vechi, Roșii și Albe, în buți sėu butoie de diferite mărimi, vadra 8 lei noi, la A. Slătineanu în Batiște.

BANCA și SCHIMB

EM. FARCHY

Piața Sf. Gheorghe-Noi spre Lipscani

Schimb de monete în aur și argint etc., cumpărare și vânzare de efecte de Stat: obligațiuni domeniiale, rurale și funciare, cupone de diferite obligațiuni, precum și tot felul de acțiuni române și străine, avansuri asupra depozitelor de efecte de Stat.

Moșia Goidești din districtul Buzeu Plaul Pârscovu se dă cu arendă de la Sf. Gheorghe viitor. Doritorii se pot adresa în București la d. Anton Carp domiciliat strada Primăverii nr. 21 6r în Buzeu la d-na Zoe Carp.

THEATRUL CELU MARE

Compania dramatică reprezentată și dirigeată de

MICHAEL PASCALY

Duminică 1 Februarie 1876

pentru a doua oră;

CATHERINA HOWARD

Dramă în 5 acte, de A. Dumas tatăl, tradusă de D. Spirescu.